

Rákosliget

1995. szeptember

I. évfolyam 3. szám

Tisztelt Rákosligetiek!

A Rákosligeti Polgári Kör (korábbi nevén Csaba-Liget Polgári Kör) három éve működik Rákosligeten. Az idők folyamán Rákoscsaba-Újtelep önálló egyesületet alapított (Rákoscsaba-Újtelepért Egyesület), majd április 20-i közgyűlésünkön a polgári kör nevét megváltoztattuk: így lett Rákosligeti Polgári Kör.

Hogy Önök, rákosligetiek munkánkat jobban megismerjék és támogathassák, idei tevékenységünkről szeretnénk rövid keresztmetszetet adni:

Márciusban négy szobrász kiállítása tartott nyitva egy hétig a Közösségi Házban. Május 26-án egy jó eredményekkel zárult rajzversenyt rendeztünk a Hősök terei iskola felső tagozatos tanulóinak.

Augusztus 20-ra elkészült a római katolikus templom külső megvilágítása, amelyre a pénzt egy önkormányzati pályázaton nyertük el. A Hősök terei padokat is szeretnénk volna felújítani, de az közben képviselői keretből megvalósult.

További terveink között szerepel két előadás: október 2-án 18 órakor dr. Dombóvári Antal és Csaba tart előadást Rákosliget múltjáról és jelenéről, október 10-én 18 órakor pedig dr. Kálmán Alajos rendkívül érdekes, izgalmas előadása hallgatható meg dél-afrikai útjáról - mindkettő a Közösségi Házban.

Idei munkánkat ismét egy kiállítással szeretnénk zárni: december 5-14. között kiállítást kívánunk rendezni a Közösségi Házban olyan alkotók műveiből, akik a XVII. kerületben laknak, s kerületi jellegű képzőművészeti kiállításon eddig még nem vettek részt.

Nekifogtunk egy kerületrészi fotóanyag létrehozásának is: a rákosligeti jellegzetességeket, érdekességeket szeretnénk albumokban megörökíteni.

Rendszeresen tájékoztatni fogjuk Önöket arról, hogy mit valósított meg, és mit szándékozik tenni a Polgári Kör. Mindenki beléphet tagjaink sorába, az is, aki csak szimpatizál velünk, s az is, aki alakítani, szépíteni, kultúrájában gazdagítani kívánja lakóhelyét - lakóhelyünket, Rákosligetet.

RÁKOSLIGETI POLGÁRI KÖR
vezetősége

E lapszámunk a
Csaba - Liget Alapítvány
támogatásával készült.

A Hősök tere 1925-ben, az I. világháborúban elesetteknek emléket állítandó kapta mai nevét. Az emlékművet József Ferenc királyi herceg avatta fel. Az azóta eltelt hét évtized maradványokat hagyott...

Augusztus 20. Rákosligeten

Koszorúzással egybekötött megemlékezést tartottak augusztus 20-án a Hősök terén a ligeti, a hegyi, a csabai, a csaba-újtelepi polgári körök, a KIM, az MDF és a KDNP helyi szervezetei, valamint a RáZenE, a Közösségi Ház és az Önkormányzat szervezésében, illetve támogatásával.

A világháborús emlékmű előtt a Rákosligeti Polgári Kör nevében dr. Kiss Gábor titkár köszöntötte a résztvevőket. Dr. Kézdi Nagy Géza, az ünnepség szónoka egyebek mellett arra hívta fel a figyelmet, hogy az ország mai helyzetében különösen nagy szükség van a helyi közösségekre, az önkormányzatok önállóságára és erejére.

-CSB-

Ismét a kerületé lehet a Maros mozi

Dr. Ádám Lórántné és Barna Andor alpolgármesterek megbízásából módomban volt a nyár során tárgyalásokat folytatni a Főpolgármesteri Hivatal illetékeseivel arról, hogy hogyan kerülhetne kerületi tulajdonba a Rákosligeten nem is olyan régen még kedvelt Maros mozi.

Az általam képviselt javaslat az volt, hogy a mozit magában foglaló épületrészt cserélje el a főváros mintegy tíz hektárnyi, a rákoshegyi Lőrinci út mentén fekvő erdő tulajdonjogáért. A tárgyalások eredményre vezettek, s az illetékes Tulajdonosi Bizottság áldását adta a cserére - mintegy az utolsó pillanatban, mert eredeti terveik szerint a mozit a nyár végéig eladták volna (biliárdtermet nyitott volna benne a vevő), s a befolyt összeget a Corvin mozi felújítására fordították volna.

A csere annyiban kétségekívül előnyös a kerületre nézve, hogy a Lőrinci út melletti erdők - amelyeket a vonatkozó törvények és fővárosi rendeletek szerint sem eladni, sem megszüntetni nem szabad - fővárosi tulajdonban is ugyanolyan zavartalanul leveleznének a rákoshegyi polgárok számára, mintha kerületi tulajdonban lennének, viszont a mozi helyén nem biliárdszalon működne majd, hanem hozzácsatolva a Rákosligeti Közösségi Házhoz, ismét lehetőség nyílna benne filmvetítésre, továbbá kulturális programok rendezésére.

Igaz, az épület minimálisan mintegy 5 millió forintba tehető felújítási költsége a kerületi önkormányzatot terhelné. Most a kerületi önkormányzat képviselő-testületén a sor, hogy eldöntse, megéri-e kerületünk számára e teher mellett is a csere.

DÓCI JÓZSEF

Betörték az iskolába

Augusztus 21-re virradóra betörték a Hősök terei iskolába, kifosztották a számítógéptermet, s így lehetetlenné tették a számítástechnikai oktatás folytatását.

Három évvel ezelőtt - külön minisztériumi engedéllyel - informatika-számítástechnika tagozatot indított az iskola, melynek nagy sikere van. Úgy szervezték át a 7-8. osztályban az oktatást, hogy egyetlen tanuló se kerülhessen ki az iskolából alapfokú számítástechnikai ismeretek nélkül.

Tavaly a *Microsoft* cég által kiírt országos elektronikus levelező versenyen a ligeti diákok az első három helyezést érték el. Idén az iskola vállalta, hogy megszervezi és lebonyolítja az országos "memória-háborút", amelynek keretében a gyerekek által írt kis programok versenyeznek egymással. Ám minden tervet veszélybe sodort a gépek kirablása.

-CSB-

Összefogtak a "Bóbitások"

Az összefogás szép példáját tapasztalhattuk a Heltai téri Bóbita Óvoda dolgozói és az óvodába járó gyerekek szülei részéről. Mindenki számára köztudott, hogy a kerületünkben is milyen létfenntartási nehézségekkel küszködnek az intézmények, miközben sorra zárnak be a bölcsődék, megkérdőjelezik némely óvoda létét.

Ezért ragadjuk meg ezt a lehetőséget is, hogy kifejezzük köszönetünket azért az önzetlen munkáért, anyagi támogatásért, amit ebben az évben a szülők és az ott dolgozók tettek óvodájukért.

Kezdődött a nyilvános farsang megszervezésével, folytatódott a papírgyűjtéssel, ruhaárusítással, az udvari játékok megvásárlásához nyújtott anyagi hozzájárulással, a kert virágosításával, alapítvány létrehozásával.

Itt külön is szeretnénk megköszönni az UNITEF-83 Kft részéről történő 100.000 Ft-os felajánlást, valamint a többi szülő és óvónő kisebb-nagyobb összegű anyagi támogatását, melyből két csoportszobát sikerült teljesen felújítani (falfestés, bútorok festése, tapetázása, sötétítő függöny és egyéb textíliák, kisbútorok vásárlása, stb.).

Ragyogó példát mutattak a szülők abból, hogy a nehéz gazdasági körülmények ellenére is, hogyan lehet a jó cél érdekében közösen tevékenykedni.

Mindenki kivette a részét vagy a közös munkából - ahol óvónők és szülők együtt mázoltak -, vagy aki anyagilag tudott segíteni, nem mulasztotta el azt megtenni. A kiscsoportos és középsős szülők nagyon sokat dolgoztak azért, hogy végre - 8 év után - tiszta falú csoportszobákkal várhatjuk szeptemberben a gyerekeket. Ahhoz is hozzájárultak, hogy a megmaradt falfestékekkel a 3-as, 4-es csoportszobákat is tisztára varázsoljuk.

Az önzetlen szülők szabad szombatjukat, vasárnapjukat áldozták fel mindezért.

Főállítottuk az udvari zuhanyzókat, amelyek a nyári nagy melegben nyújtanak felhűsülést az ott tartózkodó gyerekeknek. Azok az apukák, akik a 36 fokos kánikulában szabad szombatjukon betonoztak is, megérdemlik, hogy megemlékezzünk róluk.

Nem áll módunkban mindenki nevét felsorolni, ezért is szeretnénk, ha környezetünkben sokan tudomást szereznének az összefogás, a jószándékú adakozás, segítségnyújtás eme megnyilvánulásáról.

Csodálatos dolgokra vagyunk együtt képesek, melynek eredményéért egykor gyermekeink lesznek majd hálásak. Kívánjuk, hogy a gyermekekért végzett önzetlen tenni akarás jellemezze továbbra is együttműködésünket.

BELLÁNÉ MARKÓ KATALIN
óvodavezető-helyettes

Nyomtatványok névjegytől a 70x100 centiméteres plakátig!

**PARTNER A NYOMDAIPAR
MINDEN TERÜLETÉN!!!**

**Nyomdaüzem tel.: 271-4007
Mobil: 06-20 415-613**

Rákosliget története III.

A telep megalakulását követően a lakosság létszáma folyamatosan növekedett, egy 1900. december 31-i összesítésben már 364 lakos szerepel. Legtöbbjük Budapestről, néhányan a környékbeli településekről költöztek ide, de jöttek Páparól, Szigetvárról, Süllyápról is.

Az élet megindult az új településen, de nagyon hiányzott az iskola és a közlekedést elősegítő vasúti állomás.

1900 őszén megkezdődött az oktatás, egyelőre egy lakatlan házban a mai Gózon Gyula utca és a XI. utca kereszteződésében, az északnyugati sarkon. Az iskola körbelyegzője is mutatja az évszámot. (Miótan az új iskola megépült, ez a ház körülbelül 1920-ig üresen állt, kivéve amikor 1915-ben sebesült bosnyák katonák lakták egy rövid ideig.)

A Munkás Otthon Szövetkezet még 1900-ban két nagy telket ajándékozott a kincstárnak a Fackh téren (ma: Hősök tere), ennek fejében várták az államtól, hogy az egyikre elemi iskolát, a másikra középiskolát vagy ipari iskolát építtessen. 1901-ben kijelölték az elemi iskola helyét, az épület 1902. augusztusára elkészült, 1903-tól az első igazgató Oberle János volt. A másik iskola sohasem készült el, el sem kezdték.

Az 1901. esztendőhöz még két esemény fűződik. Az új lakóházak közül igen sok vizesedni kezdett, ami komoly aggodalomra adott okot. A *Gödöllő és Vidéke* c. újság 1901. március 1-jén így írt erről: "...nagyszabású visszaélésekről, melyeknek annyi szegény munkáscsalád esett áldozatul a Munkás Otthon Szövetkezetben." Kapczy járási főszolgabíró szerint a lakások egészségtelenek, 38 családot ki kellett költöztetni, a kormánytól várnak segítséget.

A lakosság a Szövetkezet vezetőségével együtt kivizsgáltatta az esetet. Ennek során megállapítást nyert, hogy nem talajnedvességről van szó, hanem a betonfal hidegsége miatt a pára lecsapódik a fal tövében. Ezen Polya Sándor vállalkozó segített, aki az érintett házak alapjait úgynevezett fazontéglával burkoltatta be, aminek eredményeképpen megszűnt a nedvesedés, a falak kiszáradtak, illetve nem vizesedtek újra. Két évvel később már így írt a *Gödöllő és Vidéke*: "A kitűnő levegőjű Rákosliget telepen az idén 300-on felüli a nyaralók száma. Hiába, a Rákosvölgye az ország leglátogatottabb helye..." (Az épületek eredeti főfalai körülbelül 80-90 cm magasságig cinkotai sóderből készített betonból állnak, néhány helyen még ma is látható a fazontégla-burkolás.)

A másik jelentős esemény a közlekedéssel függ össze. 1901. november 1-jén a MÁV 10. számú órháza új nevet kapott: a *Munkás Otthon* elnevezés helyett ezután *Rákosliget* szerepelt a vasúti menetrendben.

Ezzel megindultak az önállóodási törekvések. 1902. április 30-án 378 telektulajdonos nevében a telep 333 lakója aláírásával kérte a *Rákosliget* elnevezést. Végül a belügyminiszter 132186 I. a. 1902. sz. rendelete döntött: a település neve Rákosliget lett.

Ezzel kisközségi rangra emelkedett a település, de közigazgatásilag még mindig Rákoskeresztúrhoz tartozott, az adó is oda folyt be, amelyet nem Rákosligetre fordítottak.

Az önálló kisközségben sorra nyíltak meg az üzletek, szolgáltató intézmények, mint például August József élelmiszer- és vegyeskereskedése (Fackh tér 19.), Bleyer Jakab hentesüzlete (IX. utca 7.), Láng Lajos vendéglője a vasútállomásnál, Pfeiffert Jakab asztalosmester műhelye (II. utca

18.), Sztojanovits Jenőné zeneiskolája (V. utca 21.), Czobor Károly zenetanfolyama (XI. utca 12.), Maderschpach Ferenc gyógyszerháza a Liget sor és a Fő út sarkán, Boross Ignác nyomdája az V. utcában, Czeisler Lipót szállodája és kávéháza (IX. utca 3.) vagy Kiczko József cipész üzlete a Fő út és a VII. utca sarkán.

Az állandó üzletek mellett időnként megjelent a "drótos tót", hogy a lyukas fazekakat megfoltozza, az "üveges tót", hogy a törött ablakokat megjavítsa. A pilisvörösvári svábok köport, meszet, piktortéglát kínáltak kocsijaikról, a soroksári keréyárusok a speciális, rozslisztból készült "brót"-ot árulták. Jöttek az oláh cigányok is, akik dagasztó és bélmosó teknőket faragtak fatuskókból. A kerékpáros köszörűsök ősszel felkészítették a háztartásokat a disznóvágásokra, s ugyancsak ősszel jelent meg a vándorfavágó, hogy használt ruháért, ennivalóért kandallófát, tűzifát hasogasson.

(Folytatjuk)

DR. DOMBÓVÁRI ANTAL

A rákosligeti református egyházközség megalakulása

1903. augusztus 30-án alakult meg az ev. református önálló missziói egyház, a pecséten is ez az évszám áll. (A lakosság 12%-a református, 8%-a evangélikus.) Az istentiszteleteket az iskolában tartották. A XV. utcai 500 négyzetes telek bekerítéséről 1905-ben határoztak, de csak 1907-ben került rá sor.

1908-ban itt állítják fel a haranglábat, és a bogáti Hajdú Imréné védőasszony gyűjtéséből öntetett 219 kg-os harangot (készítője Egry Ferenc harangöntő) május 31-én avatják fel.

1910-ben került sor a 105 négyzetméter alapterületű imaterem építésére, főleg a Hajdú házaspár adományából és gyűjtéséből. Felavatása 1910. november 6-án történt, Harsányi Pál helyettes lelkész idejében.

A missziói egyházból 1915-től önálló anyaegházzá lett Rákoshegy, Rákoskeresztúr és Rákosliget együtt. Lelkipásztorok voltak: Harsányi Pál (1908-1916), Papp Ákos (1916-1918), Zeley László (1918-1920), Batta Árpád (1920-1940), majd Iványos Lajos (1940-1947).

1947-ben szétvált az anyaegház, és 1948. január 1-től külön Rákoshegyi Egyházközség és külön Rákosligeti Egyházközség lett.

KOVÁCS ISTVÁN

(Részletek a szerző Rákosliget nagyközség történeti leírása c. munkájából)

Rákosliget

A RÁKOSLIGETIEK LAPJA

KIADJA: DATUS BT
FELELŐS VEZETŐ: TAKÁCS LÁSZLÓ
FŐSZERKESZTŐ: DOMBÓVÁRI CSABA
SZERKESZTŐSÉG: 1171 BUDAPEST, SZIGETCSÉP UTCA 108.
LEVÉLCÍM: 1172 BUDAPEST, I. UTCA 23.
NYOMTATÁS: DATUS BT NYOMDÁJA

A RÁKOSLIGETI KÖZÖSSÉGI HÁZ

szeptemberi-októberi programjai közül az alábbiakra szeretnénk külön is felhívni figyelmüket:

A PÉNTEK ESTI KONCERTKLUB menetrendje: szeptember 22-én: DEKAMERON, VÉSZKIJÁRAT és SEPSIS (egy este - három együttes); szeptember 29-én: a hónap koncertje - FELKAI BLUES BROTHERS; október 6-án: FRAGILE SHOW; október 13-án: TÓTH TAMÁS BAND; október 20-án: UNDEAD VODOO; október 27-én: a hónap koncertje - PALERMO BOOGIE GANG. A koncertek 21-23 óráig tartanak. Belépődíj: 150.- Ft, a hónap koncertjére: 200.- Ft.

A NOSZTALGIA KLUB vendégei szombat esténként: szeptember 23-án: FUNNY FAMILY (volt George Martin Oldies); október 7-én: GESAROL; október 21-én: FUNNY FAMILY. Zene és tánc 20 órától éjfélig. Belépődíj: 250.- Ft. Előzetes asztalfoglalás a 258-0518 vagy a 256-0267 telefonszámon.

A MŰVÉSZETI SZALON művészetkedvelők, művészek és művek találkozóhelye - negyedévente egyszer. Különböző művészeti ágak bemutatkozási lehetősége egy estébe sűrítve: kiállítás, pódiumelőadás, kamaramuzsika, amatőr színpad, dalest. Utána lehetőség nyílik "fehér asztal" melletti beszélgetésre, ismerkedésre és koccintásra is. Az első rendezvény: Ádámffy Pál festőművész kiállításának megnyitója november 6-án 18 órakor.

OVIS TORNA - játékos, vidám zenés foglalkozás a legkisebbeknek, amely egyben balettiskolánkra is felkészít. A foglalkozások kedden és csütörtökön 16-16.50 óráig tartanak, a tanfolyam díja: 800.- Ft/hó. Az első torna: október 3-án.

KLASSZIKUS BALETT - kedden és csütörtökön 17-17.50; NŐI KONDITORNA - kedden és csütörtökön 18-18.50. Tanfolyami díj: 800 Ft/hó.

JÁTSZÓHÁZ gyerekeknek, elsősorban óvodásoknak és alsó tagozatosoknak! Körjátékok, kézműves foglalkozások, tánc és más gyermekprogramok, meglepetések minden szombaton 10.30-12.00 óráig. Belépődíj: 50.- Ft alkalmanként. Első összejövetel: szeptember 30.

BÁBSTÚDIÓ gyermekeknek. Tanfolyamtól a bábszínházig. Az első szakaszban a gyermekek egy tanfolyam keretében tanulhatják meg a bábok, díszletek, paravánok készítését, a bábok mozgatását. A második szakaszban a haladókból MINI BÁBSZÍNHÁZ alakul! 10 éven felüli gyerekek jelentkezését várjuk. A foglalkozások időpontja: szombatonként 8-12 óráig. Részvételi díj: 800.- Ft/hó. Első alkalom: szeptember 30.

AKROBATIKUS ROCK AND ROLL és BOOGIE-WOOGIE TÁNCANFOLYAM a Holiday Sporttánc Egyesület vezetésével! A foglalkozások péntek délutánonként lesznek - az 5-10 éves gyermekek részére 15-16 óráig, a 10-15 évesek részére 16-17.30 óráig, míg a 15 év felettieknek 17.30-19 óráig. A 13 foglalkozásból álló tanfolyam díja: 2.100.- Ft (részletfizetés - 1.400.- Ft + 700.- Ft - lehetséges!) Az első táncórák: szeptember 22-én.

JÓGA - a mindennapi életben PARAMHANS SWAMI MAHESWARANANDA tanítása alapján. Lehetővé teszi az önismeret növelését, fejleszti a kreativitást, a problémamegoldó képességet, segíti az egészség és a jó közérzet megőrzését. Olyan JÓGAISKOLA, amelyben minden fontos elsajátítható a jógaról. Testgyakorlatok, légzéstechnikák, meditáció. Egy kurzus 15 hét, a részvételi díj: 2.500.- Ft (részletfizetés - 1.500.- Ft + 1.000.- Ft - lehetséges!) A foglalkozások csütörtök esténként 19-21 óráig tartanak. Ajánljuk: 14-80 éves korig MINDENKINEK!

A városrészi önkormányzatokról

Tavaly ősszel még az előző Képviselő-testület alkotott rendeletet a városrészi önkormányzatok létrehozásának módjáról, szabályairól. De mi is az a városrészi önkormányzat?

Az Önkormányzati Törvény igen szűkszavúan szól a részönkormányzatról. "A képviselő-testület (...) településrészi önkormányzatot hozhat létre települési képviselőkből, más választópolgárokból. (...) A képviselő-testület a településrészt érintő ügyekben egyes hatásköreit átruházhatja a településrészi önkormányzatra, anyagi eszközöket adhat számára. (...) A fővárossal 1950. január 1-jén egyesített, korábban önálló településen kötelező a városrészi önkormányzat létrehozása, ha az érintett választópolgároknak a helyi népszavazás szabályai szerint érvényes és eredményes népszavazása a városrészi önkormányzat létrehozása mellett foglalt állást."

A törvény néhány hatáskör átruházását kimondottan tiltja - nem ruházható át például a rendeletalkotás (s így a költségvetés elfogadása sem), kitüntetések alapítása és adományozása, helyi népszavazás kiírása, helyi adó megállapítása, intézmény alapítása, közterület elnevezése, megállapodás más önkormányzatokkal. A törvényi keretek között viszont az önkormányzatok maguk határozhatják meg, milyen hatáskörrel ruházzák fel a részönkormányzatokat.

A városrészi önkormányzat mintegy a képviselő-testület egyik bizottságaként működik. A helyi rendelet a városrészi önkormányzatok legfontosabb feladatainak a hagyományápolást, a helyi nyilvánosság megteremtését, az önszerveződő közösségek támogatását, a helyi érdekek képviselését, az átruházott hatáskörben történő döntéshozatalt, a városrészt érintő ügyekben készülő előterjesztések véleményezését, a meghozott döntések végrehajtásának figyelemmel kísérését tartja.

A részönkormányzat testületének tagjait - a helyi közösség véleményét, javaslatát is figyelembe véve - a kerületi Képviselő-testület jogosult megválasztani. A törvény mindössze annyi megkötést tartalmaz, hogy a testület vezetője csak önkormányzati képviselő lehet, a többi tag számát és személyét illetően nincsenek korlátozások.

Hogy végül is milyenek lesznek (ha lesznek) a kerületben a részönkormányzatok, az jelentős részben attól is függ, hogy a kisebb helyi közösségek mit tudnak vállalni, milyen feladatokat szeretnének maguk ellátni. Ha igényeiknek jogi akadálya nincs, akkor a kerületi Képviselő-testület dönt arról, hogy átadja-e a kért hatáskört a helyi közösség kezébe.

A jelenlegi szabályozás mintha inkább a "jelen lenni és képviselni a véleményünket" elvet helyezi előtérbe a "megoldjuk mi magunk" állásponttal szemben, de igazán csak a gyakorlat mutathatja meg, hogy milyen lehetőségek rejlenek a részönkormányzatokban.